

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Дніпропетровського
національного університету
проф. М.В. Поляков
2007 р.

СОУ 02066747019:2007
Стандарт Дніпропетровського національного університету

Бібліографічний опис у переліку посилань.
Загальні вимоги і правила складання

ЗМІСТ

1 Галузь застосування.....	3
2 Нормативні посилання.....	3
3 Загальні положення.....	4
4 Структура бібліографічного опису для переліку посилань.....	4
5 Загальні правила посилання на використані джерела та вимоги до цитування.....	6
6 Перелік посилань	7
Додаток А.....	9

СТАНДАРТ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ОПИС У ПЕРЕЛІКУ ПОСИЛАНЬ

Загальні вимоги і правила складання

Чинний від 16.10.2007 р.

Наказ № 746 від 16.10.2007 р.

1 ГАЛУЗЬ ЗАСТОСУВАННЯ

Цей стандарт установлює загальні вимоги до бібліографічного опису у розділі „Перелік посилань” для звітів про НДР.

У стандарті надані описи документів, які найчастіше застосовуються, їх складових частин, набір ділянок та елементів бібліографічного опису, послідовність їх розташування, наповнення та способи представлення елементів, застосування умовних розділових знаків.

Вимоги цього стандарту є обов'язковими для всіх підрозділів Дніпропетровського національного університету (ДНУ).

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті є такі посилання:

- ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання;
- ДСТУ 3008-95 Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення;
- ДСТУ 3582-97 Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові в бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила;
- ГОСТ 7.11-78 Сокращение слов и словосочетаний на иностранных европейских языках в библиографическом описаний;

- ГОСТ 7.12-93 Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке . Общие требования и правила;
- ГОСТ 7.82-2001 Библиографическая запись. Библиографическое описание электронных ресурсов;
- ГОСТ 7.83-2001 Электронные издания . Основные виды и выходные сведения.

3 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1 Бібліографічний опис - це сукупність бібліографічних відомостей про документ, його складову частину чи групу документів, які наведені за певними правилами і призначені для його ідентифікації та загальної характеристики.

3.2 Об'єктами складання бібліографічного опису є усі види опублікованих (у тому числі депонірованих) і неопублікованих документів на різних носіях - книги, серіальні ресурси, нотні, картографічні, аудіовізуальні, зображувальні, нормативні і технічні документи, мікрофільми, електронні ресурси, складові частини документів тощо.

3.3 Бібліографічний опис складається з ділянок, до яких входять обов'язкові та факультативні елементи згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1, ГОСТ 7.82, ГОСТ 7.83.

3.4 Обов'язкові елементи мають бібліографічні відомості, які забезпечують ідентифікацію документа. Їх наводять у будь-якому бібліографічному описі.

Факультативні елементи мають бібліографічні відомості, які дають додаткову інформацію про документ. Набір факультативних елементів визначає виконавець НДР.

3.5 Правила написання ділянок і елементів бібліографічних відомостей та відповідних їм розділових знаків та знаків пунктуації є загальними для всіх об'єктів бібліографічного опису незалежно від виду документу і виду носія, на якому його розміщено.

3.6 Скорочення окремих слів і словосполучень наводять згідно з ДСТУ 3582, ГОСТ 7.11, ГОСТ 7.12.

4 СТРУКТУРА БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ ДЛЯ ПЕРЕЛІКУ

ПОСИЛАНЬ

4.1 У цьому розділі наведено перелік необхідних та достатніх елементів бібліографічного опису:

- основний заголовок;

- відомості відносно до заголовку;
- відомості про відповідальність;
- відомості про видання;
- місце видання;
- дата видання;
- назва і номер випуску серії;
- об'єм видання.

4.1.1 Основний заголовок опису містить ім'я індивідуального автора, або найменування колективного автора, назву об'єкта (назву книги, статті, звіту і т.ін.) або найменування виду матеріалів.

При складанні бібліографічного опису видання індивідуального автора у заголовку спочатку пишуть в називному відмінку прізвище, а потім ініціали автора (ця вимога стосується і опису іноземними мовами). Перед ініціалами автора ставлять кому.

У заголовку бібліографічного опису видання двох та більше індивідуальних авторів пишуть прізвище одного автора, як правило, першого (слова "та ін." не пишуть), а прізвища інших разом з прізвищем, яке вже винесено у заголовок подають після назви, через косу риску (це, так звані, відомості про відповідальність). У відомостях про відповідальність ініціали авторів ставлять перед прізвищем. Коли відом матеріалу є друкований текст, елемент „загальний вид матеріалу” можна не вказувати (так, після заголовку у квадратних дужках слово „текст” можна не писати), але при всіх інших видах матеріалу (ноти, карти, аудіозаписи, відеозаписи, електронні ресурси) у квадратних дужках вказати елемент „вид матеріалу”, див. додатки А 21-А 27.

4.1.2 Відомості до заголовку пишуть за основним заголовком, що доповнюють, уточнюють, пояснюють його. Перед кожними відомостями ставлять двокрапку, слова в уточненні дозволено скорочувати відповідно до чинних стандартів.

4.1.3 Відомості про відповідальність містять інформацію про особи та організації, які приймали участь у створенні інтелектуального, художнього або іншого змісту твору, який являється об'єктом опису. Після відомостей, що відносяться до заголовку ставлять косу риску і пишуть відомості про відповідальність, які містять інформацію про авторів, складників, редакторів, перекладачів і т.ін. та організацій, від імені та за участю яких підготовлено книгу до публікації.

4.1.4 Відомості про видання приводять у формулюваннях і послідовності, яка наведена в джерелі інформації. Вона містить слова „Видання” або аналогічні йому - „версія”, „варіант”, „випуск”, „редакція” тощо.

4.1.5 Відомості про місце видання містять назву місця видання, назву видавництва, які наводять послідовно і відокремлюють один від одного двокрапкою.

4.1.6 Датою видання є рік публікації документа, який являється об'єктом опису. Рік указують арабськими цифрами, йому передуює кома.

4.1.7 Основний заголовок серії приводять згідно з правилами, приведеними для основного заголовку об'єкта (п. 4.1.1). Номер серії записують арабськими цифрами і, як правило, у тій формі, як він наданий у об'єкті опису, йому передуює крапка з омною.

4.1.8 У відомостях про об'єм указують фактичну кількість сторінок документа, або першу і останню сторінки, на яких розміщена складова частина бібліографічного опису. Кількість сторінок пишуть арабськими цифрами, які відокремлюються від попереднього елемента крапкою і тире.

4.2 Приклади оформлення бібліографічного опису наведені у додатку А.

4.3 Загальний вигляд бібліографічного опису:

Автор. Назва статті або книги /Відомості про відповідальність //Назва документа, якщо наводять бібліографічний опис складової частини.- Відомості про видання.- Місце видання: Видавництво, рік видання.- Кількість сторінок.

5 ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ПОСИЛАННЯ НА ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ВИМОГИ ДО ЦИТУВАННЯ

5.1 При написанні звіту автори повинні подавати посилання на джерела, де викладено матеріали або окремі результати, які наведено в науковій роботі, і на ідеях і висновках яких розв'язують проблеми, задачі, питання, дослідженню яких присвячена наукова робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Варто посилалися на останні видання публікацій.

5.2 Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, то в посиланні треба точно зазначити номери

сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на які зроблено посилання в науковій роботі.

5.3 Посилання в тексті на джерела варто зазначати порядковим номером за переліком посилань, узятим у квадратні дужки, наприклад, «... у роботі [7]...».

Якщо перелік посилань містить не більше трьох джерел допускається наводити посилання на джерела у виносках і у такому випадку окремого розділу «Перелік посилань» не буде.

Наприклад, цитата в тексті: « ...у загальному обсязі робочого часу частка інформаційної роботи перевищує 70% ¹⁾

Відповідне подання виноски :

¹⁾ Дорона, М.С. Автоматизація робіт в установах /М.С. Дорона // ТНПР.- №4.- К.: Академія, 1999.- С.66.

5.4 Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору треба наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати треба починати і закінчувати лапками і наводити в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зберігаючи авторське написання;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Їх ставлять у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці);

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело.

6 ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

6.1 Перелік посилань - елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після розділу „Висновки" НДР.

6.2 Бібліографічні описи в переліку посилань подають у порядку, за яким вони вперше згадуються в тексті. Порядкові номери описів у переліку є посиланнями в тексті (номерні посилання) НДР.

Зав.відділом стандартизації та метрології

08.10.07

Е.О. Марголін

Розробники:

Провідний інженер

Нормоконтролер

В.К.Захарчук

Л.О.Шпачинська

Узгоджено:

Проректор з наукової роботи,
проф., д-р техн. наук

М.М. Дронь

Начальник НДЧ, канд. техн. наук

О.М. Полішко

Додаток А
Приклади оформлення бібліографічного опису

A1 Книга (один автор)

Васильєв, В.В. Система адаптації робітників до професійної діяльності /В.В. Васильєв.- Д: Вид-во ДДУ, 1999.- 300 с.

Попович, В.В. Соціальні чинники катастроф (чорнобильський досвід): монографія /В.В. Попович.-К.: Центр соціальних експертиз і прогнозів Інституту соціології НАНУ, 1999.- 86 с.

A2 Книга (два, три, чотири автори)

Пономаренко, Л.А. Основы создания гибких автоматизированных производств /Л.А. Пономаренко, Л.В. Адамовим, В.Т.Музычук, А.Е.Гридасов; под ред.Б.Б.Тимофеева.- К.: Техника, 1986.- 144с.

A3 Книга (два видавництва)

Бахвалов, Н.С. Численные методы: учебное пособие для физ.-мат. специальностей вузов/ Н.С.Бахвалов, Н.П.Жидков, Г.М.Кобельков; под общ. ред. Н.И.Тихонова.- 2-е изд.- М.: Физматлит; СПб.: Нев.диалект, 2002.- 630с.

A4 Книга (п'ять і більше авторів)

Белоусова, Н.И. Системный анализ инфраструктуры как элемент народного хозяйства. /Н.И. Белоусова, Е.И. Вишняк, В.Ю. Левит, Т.М. Черевченко, П.И. Петров. - М.: Экономика, 1981.- 62 с.

Примітка. В описі можуть наводитися дані про всіх осіб та (або) організації, що вказані в джерелі інформації. За необхідності скоротити їх кількість вказують першого автора з додаванням у квадратних дужках скорочення „та ін.”

A5 Багатотомне видання:

документ в цілому

Грушевский, М.С. История украинского казачества: В 2-х т./М.С. Грушевський. – К., 1913-1914.

окремий том

Казьмин, В.Д. Справочник домашнего врача. В 3 ч. Ч.2. Детские болезни. /В.Д. Казьмин.- М.:АСТ, 2002.- 503 с.

A6 Збірки наукових праць

Обчислювальна і прикладна математика: зб.наук.пр. - К.:Либідь, 1993.- 99с.

Детские болезни. /В.Д. Казьмин.-М.:АСТ, 2002.- 503 с.

A 7 Словники

Російсько-український словник з авіаційної та ракетно-космічної техніки /За ред. Д.Х.Баранника, В.Ф.Пріснякова.- Д.: Вид-во Дніпропетровського держуніверситету,1997.- 488 с.

Янко,Т.М. Топонімічний словник-довідник Української РСР /Т.М.Янко.- К.: Рад. шк., 1973.- 190 с.

A8 Довідники, збірники

Кто есть кто в библиотечной сфере России и СНГ: справочник /Сост. Л.Г. Гаврилова.- 3-е изд., доп. и испр. - М.: Изд-во ГПНТБ России, 1999.- 284 с.

Городецька, Д.М. Освіта в Україні: збірник нормативних актів /Т.М. Городецька.- Харків: Світ-Прес, 1999.- 256 с.

Система стандартов безопасности труда: [сборник].- М.: Изд-во стандартов,2002.- 102 с.

Правові засади охорони інтелектуальної власності в Україні: хрестоматія [збірник правових актів] /Упорядники М.М.Дронь, О.М.Никифорова.- Д.: Вид-во Дніпропетр. університету, 2003.- 370 с.

A9 Перекладні видання

Которн Найджел. История моды в XX веке / Которн Найджел; пер. с англ. Л.Кныша .- М.: Тривиум, 1998.- 176 с.

A10 Складові частини

-розділ або глава з книги:

Пономаренко, Л.А. Организующая система /Л.А.Пономаренко // Автоматизация технологических процессов в прокатном производстве. - М.: Металлургия, 1979.- С.3-16;

-стаття із збірника:

Белозоров, С.Т. Видатний російський географ на Україні /С.Т. Белозоров // Географічний збірник. Вип.1.- К.: Вид-во Київ, ун-ту, 1956.- С.247-260;

-статті із журналу:

Величко ,О.О. Становлення та розвиток грошово-кредитної системи України /О.О. Величко //Економіка України.- К., 2001.- №5.- С.8-13.

Джур, Е.А. Повышение эффективности оборудования ЧПУ ракетно-космических производств /Е.А. Джур, А.М. Калабухов, В.А. Ларин // Вісник Дніпропетр. ун-ту, серія «Ракетно-космічна техніка».-Д.: Вид-во ДНУ, 2000.- Вип.4.- С.39-45;

Helmholtz H. Prinzip der kleinsten Wirkungsweise und seine Bedeutung in der Elektrodynamik // Wiedemann Annalen. - 1892 .- Bd. 47. - S.1-47;

-стаття з енциклопедій

Долматовский, Ю.А. Электромобиль / Ю.А. Долматовский // БСЗ.- 3-е изд. – М., 1988.- Т.30.- С.72.

A11 Тези доповідей

Пасічний, Г.В. Спроба побудови карт рельєфу для шкільного краєзнавчого атласу Дніпропетровської області // Сучасні географічні проблеми УРСР. Тези доп. 6-го з'їзду ГТ УРСР.-К.,1990.-С.270-271.

A12 Депоновані наукові праці

Тріщ, Б.М. Оптимізація температурних полів і напружень у квадратній пластині з отвором / Б.М Тріщ; ЛНУ ім. Івана Франка.- Львів, 2000.- 14 с. - Деп. в ДНТБ України 11.12.2001, №239.

A13 Дисертації

Кондратьев, А.И. Исследование характеристик двигательных устройств с импульсным плазменным двигателем для космических аппаратов: Дис. ... канд. техн. наук: 05.07.05.- Защищена 10.07.70; Утв. 11.12.71 / Кондратьев Олександр Іванович.- М., 1970.- 200 с.

A14 Автореферати дисертацій

Минеева ,Н.Я. Эколого-географические аспекты охраны окружающей среды при обезвреживании радиоактивных отходов и радиоактивном загрязнении: Автореф. дис. ...д-ра географ. наук: 11.00.4 / МГУ.-М., 1991.- 52 с.

A15 Патенти

Пат. 38129 Україна МКВ⁷ G 06 F 17/17, G 06 F 17/18 Пристрій для визначення екстремумів сигналу / В.С.Хандецький.- № 2000063133; заявл. 01.06.2000; опубл. 15.04.2004, Бюл.№ 4.

A16 Авторські свідоцтва

А.с. 1354160 СССР, МКИ G 05 В 19/42. Устройство автоматизированной подготовки программ для станков с ЧПУ / А.М. Кулабухов, В.А. Ларин, Ю.А.Чесноков и др. (СССР).- № 4039587/24-24; заявл. 21.03.86; опубл. 23.01.87, Бюл.№ 43 // Открытия. Изобретения.- 1987.- № 43.- С. 171-173.

A17 Звіт про НДР

Етнонаціональна історія духовного розвитку Наддніпрянщини ХХУП -початку ХХ ст.: суспільна думка та воєнна історія: звіт про НДР (заключ.) /Дніпропетровський національний університет (ДНУ); Керівник А. Бolečух.- № 0101U0001527.- Д.,2003.-58 с.

A18 Закони

Про охорону прав на винаходи і корисні моделі. Закон України від 25.12.93 // Відомості Верховної Ради України.- 1994.- № 7.- Ст. 32

A19 Положення

Типове положення про технічний комітет стандартизації // Затв. наказом Держстандарту України 20 травня 2002 р. № 298 та зареєстровано в Мін'юсті України 11 липня 2002 р. за № 578/6866.

A20 Стандарти

ДСТУ 1.0:2003. Національна стандартизація. Основні положення.- На заміну ДСТУ 1.0-93; чинний від 2003-07-01.- К.: Держспоживстандарт України, 2003.- 9 с.

A21 Відомості з Інтернету (рекомендовано)

Грабинський, І.М. Міжнародні економічні відносини: Плани практичних занять для студентів 1-го курсу [Електронний ресурс] / І.М. Грабинський.- Львів,2000.- Режим доступу: <http://www.geocities.com/ihor_hrabynskyi/ieg/plan_seminar.htm>. //www.franko.lviv.ua/genega1/aboutu.html>.- Заголовок з екрану.

A22 Зображувальні видання

Шедевры французского искусства 18 века [Изоматериал]: календарь: 2002 /Торговый Дом „Медный всадник”; дизайн П. Канайкина; вступ. ст. С.Кудрявцевой.- СПб.: П-2, 2001.

A23 Нотні видання

Эшпай, А.Я. Квартет [Ноты] : для 2 скрипок, альты и виолончели /Андрей Эшпай.- Партитура и голоса.- М.: Композитор, 2001.- 34с.

A24 Картографічні видання

Мир. Политическая карта мира [Карты] : полит. устройство на 1 янв. 2001 г./сост. и подгот. к изд. ПКО «Картография» в 2001 г.; гл.ред. Н.Н. Полункина.- М.: ПКО «Картография», 2001. - 1 к. (2л).

A25 Аудіовидання

Гладков, Г.А. Как львенок и черепаха пели песню и другие сказки про Африку [Звукозапись] /Геннадий Гладков; исп.: Г. Вицин, В. Ливанов, О. Анофриев [и др.].- М.: Экстрафон, 2002.- 1 мк.

A26 Відеовидання

От заката до рассвета [Видеозапись] / реж.Роберт Родригес; в ролях: К.Тарантино, Х. Кейтель, Дж. Клуни; Paramount Films.- М.: Премьер-видеофильм, 2002- 1 вк.

A27 Електронні ресурси

Художественная энциклопедия зарубежного классического искусства [Электронный ресурс] - Электрон. текстовые, граф., зв. дан. и прикладная прогр. (546 Мб).- М.: Большая Рос. энцикл., 1996.- 1 электрон. опт. диск (CD-ROM): зв., цв;